

מסכת חיינו

יהודה גזבר

הולך אדם בעולם והוא מכוסה מַגְנָנוֹת; ציניות, סרקסטיות, מבוכה. המסכות שאנחנו. אפשר היה לחשוב שמסתתר מישו מתחת לכל המגננות האלה, מישו שנחשף כשיכורים. כלומר שפורים הוא החג שבו יורדות המסכות. אבל פעם אחת דיברתי עם תמר על המסכות האלה, ואיך אותו אדם הוא אחר בכל מקום. ואמרתי – בסופו של דבר, המסכות האלה הם אנחנו. וגם השכרות היא מסכה. ובכלל, בכל מבט שאחרים מפנים אלינו וקוראים אותנו, הם רואים רק מסיכה. זה אותו 'אני-לז' של בובר. כי אי אפשר ללכת בעולם כשכל דבר הוא חדש ומפליא. הדברים צריכים להכנס לקטגוריית, שנוכל להתמודד עם המוכר ולא עם החדש והמפחיד. ויותר מזה: הכל מסיכה, כי אי אפשר באמת לפגוש אדם אחר עד תום.

ואז מגיע פורים. נכברו התירוצים למה שותים בפורים, ומה היין ומה הסוד, אבל בפשטות אוכל לומר: אני שותה בפורים כי שתיה זה דבר משמח. כי כיף לי לשתות. לא 'כי צריך'. היא לא מסמלת שום דבר, היא לא אומרת שום דבר, היא פשוט היא. מי שהשתכר פעם בוודאי חווה את הרגע הנורא שהוא שבו השכרות עוזבת אותך והעולם חוזר לעצמו. אני חושב שהרגע זה הוא, לאמיתו של דבר, מה שכינה שלמה טנאי 'מכאובי הדעת'. כי בשכרות אתה מפסיק לדרוש מהעולם ולחפש בעולם. אתה מפסיק 'לדרוש אלוהים'; השכרות היא הרגע שבו אתה חוזר לראות את העולם מהפנים החוצה. שאתה מפסיק את ה'קִיּוֹת'.

רוצה לומר: היופי בשכרות הפורימית הוא לא שיוורדות המחיצות ומתגלה האדם שמתחת, אלא שיוורדות המחיצות והמילים והנסיון להציג את עצמינו. שאולי כל החיים אנחנו מנסים להציג את עצמינו ולהבין את עצמינו. ולפעמים יש המון מגננות שמסכות על אותו האני הבודד שבפנים. ופורים אומר: עזוב אותך משטויות. הנח לדברים. אל תנסה להבין הכל, לסדר הכל, להוציא את עצמך החוצה ולהראות את עצמך כפי שהיית רוצה שיראו אותך. כי החוץ הוא שקר, אבל גם הפנים הוא שקר. ובכלל, כל מבט שמסתכל ומחפש לראות משהו, בין אם זה על האחר ובין אם זה על עצמך – זהו מבט מן החוץ, מבט שרואה רק קליפות. פגישה אמיתית יכולה להתרחש רק באין חיפוש.

אפשר לומר שאולי לכן פורים הוא חגיגה שכוון, קרנבל גדול של מסכות ושתיה וקלות ראש. שיש רגע אחד בשנה שאנחנו עוצרים הכל ואומרים: בעצם, דבר משונה מאוד הם החיים הדתיים האלה. והתורה, גם כן, בדיחה גדולה. שהכל מסכות; גם ההלכה וגם התורה וגם המילים וגם הכל. שמתחת לכל הסיפור יש פליאה אחת גדולה, ומן הראוי לתת לה מקום. בשיבות אנשים מתגעגעים אל אלוהים ובוכים על בית המקדש, אבל באמת אפשר לבכות ואפשר לשמוח ואפשר הכל. כי הכל יהיה מכוון. ובאמת, אנשים מקיאים ושופכים יין אחד על השני והולכים מכות ולא שומרים את ההלכה ליום אחד בשנה: שיהיה יום אחד בשנה שאנחנו לא חושבים אלא מרגישים. שלפעמים אדם שותה ומשתכר ופתאום מרגיש אלוהים בכל הממשות הזאת.

רק בשביל זה שווה הכל.